

blago, nimajo pa pravice, da bi jih kar enostavno — napadle in uničile. Ob enem Združene države Severne Amerike opominjajo Nemčijo, naj dobro premisli, kakšne posledice bi nastale za razmerje med Združenimi državami in Nemčijo, če bi nemške pomorske vojne sile napadle ali uničile kakšno trgovsko ladjo Združenih držav in povzročile smrt le enega ameriškega državljanca. Če bi se zgodilo kaj takega, bi bila vlada Združenih držav prisiljena, da bi storila za to odgovorno nemško vlado.

Istovrstno, kakor Nemčiji, so Združene države poslale tudi Angliji opomnico, v kateri se Anglija svari pred splošnim izrabljanjem zastav nepristranskih držav. Vlada Združenih držav je v velikih skrbeh, če bodo angleške ladje izrabljale ameriško zastavo. Če bi zavoljo take izrabe tudi ameriške ladje postale žrtev nemških napadov, bi v tem slučaju tudi angleška vlada bila odgovorna za izgubo življenja ali premoženja podanikov Združenih držav, severoameriških.

Nemška vlada je na opomnico Združenih držav odgovorila, da bo vprašanje o napovedanih napadih na angleške trgovske ladje vnovič preudarila, ako Anglija ne bo ovirala čovoza živil za prebivalstvo Nemčije, ki ne pripada armadi in vojni mornarici.

Turčija-Rusija-Anglija-Francija.

Maribor, 17. februarja.

Pozornost vzbuja vest, ki je došla iz Aten, da Turki utrjujejo pod vodstvom nemških častnikov maloazijsko obalo Egejskem morju nasproti otokoma Kijos in Mitilene. Nekateri mislijo, da se Turki tukaj hočejo zavarovati zoper Italijo, katera utrjuje otok Rodos in zbira na istem številne svoje čete.

Na Kavkazu so se zadnji čas vršile satno le manjše praske.

V turško črnomoško pristanišče Trapecunt so 11. t. m. udrle ruske torpedovke in so obstreljevale severoameriški parnik „Washington“ tako močno, da se je potopil. Nato so torpedovke še obstreljevale mesto in razrušile nekaj hiš.

V Egiptu so bili nekaki poizkusni boji ob Sueskem prekopu med Angleži in Turki, ki so na nekem kraju prekoračili prekop, da poizvedujejo o angleških obrambnih prireditvah. Angleška poročila pravijo, da so bili po triurnem boju Turki pognani z izhodnega brega, katerega so bili poprej že na nekaterih krajih prekoračili. — Turki sultan Mehmed Rešad je v posebnem oklicu pozval prebivalstvo v Egiptu, naj se pridruži vojski zoper tuje-Angleže in tako osvobodijo domovino tujega upliva. — Francozi so poslali nekaj svojih čet Angležem na pomoč, da se jim tako izkažejo hvaležne za pomoč proti Nemcem.

V Mezopotamiji se je dne 12. t. m. vršil precejšen spopad med Angleži in Turki pri mestu Korna. Turki so Angleže porazili in jim odvzeli 500 velblodov.

Domača in zunanja politika.

Uspeh papeževnega posredovanja.

Sv. Oče Benedikt XV. je s svojimi neumornimi mirovnimi težnjami vendar dosegel, da se bodo oni vojni ujetniki, ki so nesposobni za nadaljno bojevanje, med vojskujočimi se državami izmenjali. Prva taka izmenjava se je začela vršiti med Nemčijo, Francijo-Anglijo že dne 15. in 16. t. m. V nizozemsko pristanišče Vlissingen so dne 16. februarja pripeljali 100 nemških vojnih ujetnikov iz Anglije. Ujetnike pa spremlja osobe Rudečega križa. Iz Vlissingena bodo oproščeni ujetniki z vlakom odpeljani v Nemčijo. Angleški ujetniki, ki se bodo še menjali, se zbirajo v Lingenu blizu nizozemske meje, oziroma v Lütichu. Francoski ujetniki pa se zbirajo v Konstanci ob Bodenskem jezeru, odkoder bodo odposlani v domovino.

Upad Albancev v Srbijo.

Iz Niša v Srbiji se poroča: Dne 15. t. m. so prekoračile številne albanske čete srbsko mejo v pokrajini Prizren. Ker so bile albanske čete mnogo številnejše, kakor srbske, so se morale poslednje, kakor tudi vse srbske oblasti iz dotičnih krajev umakniti. Albanci prodirajo v smeri Zapod—Topoljeno—Glavočnica in so razdrli na več mestih brzojavne in telefonske zveze. Dosedaj so zasedli sledeča mesta in kraje: Zapod, Topoljeno, Glavočnica, Vrbnica, Djuri, Vraniste, Krstac in še več drugih. Na srbski strani je bilo 100 mož ranjenih, oziroma mrtvih, med njimi dva častnika. Prodiranje Albancev v srbsko ozemlje se vrši v vedno večjem številu.

Spor me Japonsko in Kitajsko.

Japonska je začela prav oblastno nastopati proti Kitajski. Japonska vlada je stavila Kitajski zahteve, ki jih poslednja skoro gotovo ne bo mogla kar mirno sprejeti. Japonska zahteva: Kitajska ne sme dati nobenega dela obrežja in nobenega otoka v najem ka-

ki tuji državi. V izhodni Mongoliji ima izključno pravico do rudnikov Japonska, ki bo gradila železnice, ali pa dala pravico za zgradbo. Japonski bi naj Kitajska podaljšala najemniško pogodbo glede Port Arurja in železnice Saitung-Mukden na 99 let. Nadalje zahteva Japonska, naj se ji prizna najemniško pravico čez pokrajino Kiao-čou, katero so letos Japonci odvzeli Nemcem. Japonci tudi hočejo, da pristane Kitajska na to, da bi japonski častniki vežbali kitajsko armado, da bi se sprejeli v kitajsko finančno in prometno upravo japonski svetovalci in da bi se v kitajskih solah, kjer se podučuje tuje jezike, sprejel tudi japonski jezik.

Drzne japonske zahteve so vzbudile na Kitajskem nemalo razburjenje. Neko rusko poročilo pravi, da se Kitajski ni dala točnega odgovora Japonski, a je že sedaj izjavila, da so japonske zahteve glede japonskih vojaških vežbalcev in japonskih svetovalcev pri vladi nesprejemljive. Nemalo razburjenje pred grozečim resnim sporom med Japonsko in Kitajsko je nastalo tudi v Angliji, Severni Ameriki in Rusiji. Posebno Anglija se boji resnega japonskega tekmeča.

Grozna nesreča v Brežicah.

5 oseb ubitih, 2 težko ranjeni.

Iz Brežic se nam piše: V ponedeljek, dne 15. februarja se je dogodila tukaj grozna nezgoda. Gosp. Volčaršek, gostilničar na kolodvoru, je imel lastno plinovo razsvetljavo, katero je povzročal karbid, ki je bil shranjen pod hišo v klet. Vsled velkanske povodnji je prišla voda tudi v klet, kjer je bil shranjen karbid, radi česar so se razvili po celi kleti močni plini. Da es zjutraj ob 5 ura 5 hotel hlapec, nevedoč, da je že voda prišla čez noč v klet, karbit spraviti na varno mesto. V ta namen je vzel luč in si svetil v klet. Ko odpre vrata, se naenkrat vname ves plin, vsled česar je nastala grozna eksplozija (razpok). Razrušena je bila cela stavba nad kletjo z velikim požarom, ki se je širil več ur daleč. Ubitih je bilo pet oseb, ki so večinoma še spali. Med temi je g. Volčaršek, žena, hčerka, ena rečenka in hlapec. Mater g. Volčaršeka in še eno osebo s težko ranjeni odpeljali v bolnišnico. Mrtve so ob 8. uri izkopali izpod razvalin in jih zapeljali na pokopališče. Sli g. Volčaršeka se nahaja na bojišču.

Iz Brežic se nam še k goraji nesreči pred sklepom urednišva poroča:

Hlapec, ki je šel s prižgano svetilko v klet, se zove Marjan Lapuh. Mitiško; gostilničar g. Volčaršek, njegova žena, njuna 19 letna hčerka, 16 letna rečenka Marija Zlobčič in hlapec Lapuh. Poškodovane so še 4 osebe: 2 tuja, nabakarica in stara gostilničarova mati, ki se bori s smrtjo. V okolici so vse sipe popokale. Požar je širil 2 uri daleč. Volčarškova rodinja je bila daleč okoli na dojem glasu in povsod priljubljena. Možeje bil občinski odbornik in ud krajega šolskega sveta. Na pekel lino sredo se je vršil pogreb žrtev. Pet krstov s pogrebi zaporedoma vesli na pokopališču. Tako žlahtnega prizora v Brežicah že dolgo ni bilo. Nočeno okoli bilo suho, ko so položili vsi pet nesreč čez v skupen grob. Bog daj nesreče cam več i mrt in pokoi!

20.000

V zadnjem trenutku pred zaključkom uredništva nam je uredništvo sporočilo izredno veselo vest. — Današnja številka „Slovenskega Gospodarja“ se tiska že v 20.000 izvodih. Več o tem prihodnje!

Razne novice.

Duhovniška vest. Č. g. Jožef Pinter, kaplan v Celju, je imenovan e. kr. vojnim kuratom in odide takoj na severno bojišče.

Č. g. Ignacij Bevar, kaplan pri Sv. Ilju pod Turjakom, je vpočel cam kot vojni kurat v Gradcu. Stiri njegovi bratje so že bili vsi v vojni službi. Izmed teh je eden (Anton) mrtav, drugi (Jožef) se pogreša. Janez je ranjen s strelom v glavo in France je bil ranjen in se zdravi v Gradcu.

Iz pošte. Poštar Ivan Hötzl v Mislinji je na lastno prošnjo prestavljen v Hrastnik.

Iz učiteljske službe. Načelnik pri Sv. Rupertu v Slov. goricah Simon Ježovnik je stopil v stalni pokoj. Deželni šolski svet mu je ob tej priliki izrekel priznanje in zahvalo za njegovo mnogoletno in uspešno delovanje v učiteljski službi.

Vhod in ustoličenje novega celovškega škofa dr. Heiterja se je vršil na jako slovesen način v godeljo dne 14. februarja v celovski stolni cerkvi. Novi škof je imel nagovor, v katerem je razpravljal o vzrokih sedanje vojske, njenih dobrih posledicah in o dolžnostih, ki jih imajo verniki v teh resnih časih.

Bivši krški (celovski) knezoškof dr. Kahn umrl. V samostanu Tanzenberg na Koroškem je v ponedeljek dne 15. februarja predpoltrne umrl po dolgi bolezni bivši krški knezoškof dr. Jožef Kahn. Sedanjí krški knezoškof dr. Adam Heiter je podelil dr. Kahnu še dan pred smrtjo sv. zakramente za umirajočce. Nato pa so mu začele moči pešati. Dr. Kahn je bil

rojen l. 1839. V duhovnika je bil posvečen v Gradcu l. 1863. Za krškega škofa je bil imenovan l. 1887. L. 1909 se je na neki vožnji hudo ponesrečil in od tistega časa ni bil več zdrav. L. 1910 se je prostovoljno odpovedal škofiji. Pogreb se je vršil danes v Tanzenbergu. Rajni cerkveni knez je bil velik prijatelj in podpiratelj katoliškega tiska. Svetila mu večna luč!

Poljak izvoljen za generala jezuitov. Za generala jezuitov je izvoljen Vladimir Ledochovski, ki izhaja iz avstrijske poljske grofovske rodovine, katere člani so služili kot komorniki in pobočniki pri avstrijskih nadvojvodah in kot častniki v avstrijski armadi. Neki taa častnik se je branil sprejeti dvoboj, nakar je bil odpuščen iz armade. Vojvoda Parmški ga je nato sprejel v svojo službo. — Rojen je bil grof Ledochovski dne 7. oktobra 1866 v Loosdorfu na Niž-javavstrijskem. Znani nekdanji nadškof na Poznanskem in poznejši kardinal grof Ledochovski je bil njegov stric; njegova sestra je znana vrhovna voditeljica družbe sv. Petra Klaver za rešitev sužnjev. Leta 1889 je v Krakov vstopil v red jezuitov. Slovi kot izvrstni poljski pisatelj.

Cesar zaupa v bodočnost. Z Dunaja poročajo: Cesar je sprejel v avdiciji budimpeštanskega župana. Cesar se je o bodočnosti izrazil na upoln način. Razpoloženje cesarjevo je najboljšo, izgleda izvrstno.

Ime najmlajšega nadvojvode. Dne 11. februarja je bil krščen sin prestolonaslednika nadvojvode Karla Franca Jožefa in nadvojvodinje Cite ter je dobil pri krstu imena: Robert, Karol, Ludovik, Maks, Mihael, Marija, Anton, Frage, Ferdinand, Josip, Oton, Hubert, Jurij, Pij, Ivan in Marko d'Aviano. Glavno ime Robert je dobil po svojem staremu očetu, očeta svoje matere vojvodi Robertu Parmškem. — Krst se je vršil v gradu Schönbrunn ob navzočnosti cesarjevi in mnogih članov cesarske hiše. Krstna slovesnost je bila na cesarjevo željo radi sedanjih resnih časov zelo priprosta. Princeja je krstil dvorni župnik dr. Seydl.

Novi davki. Konec februarja ali začetkom marca namerava upeljati vlada nekatere nove davke, ker so državni izdatki vsled vojne močno narasli. Govorilo se je tudi, da bo zemljiški davek za 15% višji kot sedaj (odpravil bi se pred leti dovoljeni popust) in da se na novo upelje vinski davek. Poročali smo že, da so naši poslanci v tem oziru posredovali. Te dni sta bila v isti zadevi dr. Šusteršič in dr. Korošec vnovič na Dunaju ter dobila prepričanje, da je njih posredovanje bilo uspešno.

Obdelovanje polja v pomladi. Ker bo ravno letos potrebno, da kar največ obdelajo kmetje svoje polje, sta se obrnila poslanc dr. Korošec in dr. Verstovšek v menu Kmečke Zveze z vlogo na ministrskega predsednika, vojnega in poljedelskega ministra s prošnjo, da po možno-t odpustijo spomladni črnovojnike na dopust, dokler ne oskrbijo setve in nujnega dela. V vlogi povdarjata, da ni mogoče ženam samim dovršiti vsega poljskega dela, ki se pa mora še bolj skrbno izvršiti kakor druga leta. V tej zadevi sta te dni osebno posredovala na Dunaju poslanca dr. Šusteršič in dr. Korošec.

Semena za setve. Iz mnogih krajev se je javilo, da bo primanjkovalo semena za setve. Posl. dr. Korošec in dr. Verstovšek sta opozorila poljedelskega ministra in ministrskega predsednika na pomanjkanje semen in zahtevala, da skrbi poljedelsko ministerstvo, da dobijo kmetovalci po Zvezi gospodarskih združenj, kmetijski družbi in njenih podružnicah potrebna semena po primerni ceni.

Popis žita in moke. V najbližjem času bodo uradno pooblašene osebe zapisovale, koliko žita in moke ima kdo. Vsakdo bo moral povedati resnico, sicer bi bil kaznovan. To povemo, da ne bo presenečenja, razburjenja in pozneje kazni. Vlada bo tudi določila, koliko sme katera družina obdržati žita in žitne moke; ostalo mora, seveda proti plačilu, biti za pozneje na razpolago, da se uporabi tuda, kjer je pomanjkanje. Danes, ko to pišemo, sta vlada ni določila, koliko žita, oziroma moke bo za osebo ostalo v družini.

Berolinski list o slovenskih vojakih. Vojni poročevalec lista „Berliner Tageblatt“ posebej omenja slovenskoštajerske fante v bojih pri Dukli. Graški nemški listi so poročilo „Berliner Tagblatt“ sremeni-li v toliko, da so poročali samo o „nekem štajerskem polku.“ V istini pa stoji v berolinskem listu: „Protí večeru so vrli Spodnještajerci in Slovenci z naskokom zavzeli vas Bzarna.“ Nam spodnještajerskim Slovincem, ki smo morali začetkom vojske prestatí marsikatero sumničenje, je mnogo na tem, da ves svet izve o zanesljivosti, pogumnosti in domoljubnosti vrlih sinov slovenskega ljudstva!

Junaški 87. pešpolk. Celjska „Deutsche W.“ piše: Od častnika 87. pešpolka na severnem bojišču smo prejeli te dni dopisnico, pisano dne 29. januarja, s sledečo vsebino: „Včeraj in danes je imel naš polk častna dneva. Ujeli smo 1 ruskega štabnega častnika, 1 najporočnika in 700 Rusov. Pri tem si je pridobil naš polk največje zasluge. Divizijo je jako pohvalil sam feldmaršal nadvojvoda Friderik.“ — Tudi celjska vahtarica izpoveda, da so naši slovenski fantje ne samo zvesti Avstriji, ampak tudi celí junaki.

Spoštujte svoj materni jezik! Vojni kurat č. g. Fr. Zagoršak piše z dne 7. febr. med drugim: Spoštujte svoj materni jezik, katerega vedo tukaj cenit celo drugi, da celo generali. Moral bi samo videt naše slovenske fante, kako hrabro se borijo in s kolikim zatajevanjem prenašajo gorje in najstrašnejše rane. Ubogí reveži, koliko trpijo.